Emanuela ILIE (coordonator)

Ramona ALUPOAEI, Roxana Ioana ARHIRE,
Mihaela IRINA, Nicolae SAVIN

BAC DE SUCCES
la
LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ

Filiera teoretică – profilul umanist şi filiera vocaţională – profilul pedagogic

- 25 de modele de subiecte pentru PROBA ORALĂ
- 60 de modele de teste pentru PROBA SCRISĂ

(cu propuneri de rezolvare completă)

Cartea Românească
EDUCAŢIONAL

Lucrarea este elaborată în conformitate cu programa școlară în vigoare.

Editor: Vasile Burlui
Redactare: Cristina Șutiu
Tehnoredactare: Carmen Rădulescu
Design copertă: Ionuț Broștianu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BAC de succes la Limba şi literatura română : filiera teoretică - profilul umanist şi filiera vocațională - profilul pedagogic : 25 de modele de subiecte pentru proba orală : 60 de modele de teste pentru proba scrisă : (cu propuneri de rezolvare completă) / Ramona Alupoaei, Roxana Ioana Arhire, Mihaela Irina, Nicolae Savin ; coord.: Emanuela Ilie. - Iaşi : Cartea Românească Educațional, 2019
Conține bibliografie

ISBN 978-606-9088-71-5

I. Alupoaei, Ramona
II. Arhire, Roxana-Ioana
III. Irina, Mihaela
IV. Savin, Nicolae
V. Ilie, Emanuela (coord.)
811.135.1

Grupul Editorial Cartea Românească Educațional

www.ecredu.ro

CUPRINS

PROPUNERI DE REZOLVARE – MODELE PENTRU PROBA ORALĂ

PROPUNERI DE REZOLVARE – MODELE PENTRU PROBA SCRISĂ

CUVÂNT ÎNAINTE

Pe linia inaugurată, recent, de *Competenţă şi creativitate în practica limbii şi literaturii române…*, volumul de faţă, intitulat *BAC de succes la limba şi literatura română. Filiera teoretică – profil uman şi Filiera vocaţională – profil pedagogic*, continuă aventura frumoasă pe care o reprezintă, în sine, seria Nova Didactica. Într-o evidentă complementaritate cu opul *BAC de succes la Limba şi literatura română. Filiera teoretică – profil real. Filiera tehnologică. Filiera vocaţională – toate profilurile (cu excepţia profilului pedagogic)*, el se adresează deopotrivă elevilor dornici să îşi finalizeze studiile liceale printr-un examen de maturitate (denumirea mai veche a BAC-ului de astăzi) absolvit cu rezultate remarcabile şi cadrelor didactice interesate să îşi diversifice instrumentele de lucru la clasă.

Ca orice carte valoroasă, substanţială şi atractivă scrisă *la mai multe mâini*, dar cu egală dăruire, opul atrage atenţia deopotrivă printr-o firească diversitate şi prin substanţa de profunzime dată de cei doi catalizatori obligatorii: dragostea pentru cultură şi vocaţia didactică autentică a autorilor ale căror nume mă grăbesc să le amintesc din nou, ca probe ale rigorii, competenţei, dar şi generozităţii. Căci Ramona Alupoaei, Roxana Ioana Arhire, Mihaela Irina şi Nicolae Savin au făcut mai mult decât să armonizeze pe deplin exigenţele programei de limba şi literatura română cu aşteptările concrete, capacităţile de asimilare graduală şi nevoile reale ale elevilor de liceu.

Prin această culegere de teste diverse şi atrăgătoare, însoţite de numeroase propuneri de rezolvare completă, cei patru profesori pasionaţi le propun cititorilor de varii vârste şi experienţe de lectură un veritabil tur ghidat într-o bibliotecă de cea mai bună calitate. Amintindu-ne şi nouă, bineînţeles, un adevăr fundamental, formulat în termeni fără echivoc de cunoscutul teoretician al lecturii Alberto Manguel: „Iubirea faţă de biblioteci, ca mai toate iubirile, trebuie învăţată"…

Emanuela ILIE

MODELE DE SUBIECTE PENTRU PROBA ORALĂ

Biletul nr. 1

R.A.

Citește textul cu voce tare:

Stimate amice,

Iată aici alăturat textul novelei, 57 de fețe corectură numerotate cu albastru, împreună cu două notițe neapărat trebuincioase. Eu crez că trebuie zețuit cu* cicero**, cu* dursuș**, după alăturatul model pe hârtie de coloare. Puneți-l în lucru și trimiteți-mi cât mai degrabă (în plic recomandat, firește) o corectură curată, pe care trebuie negreșit s-o revizuiesc și eu o dată, pentru mai multă siguranță. Să nu uitați, mă rog, a-mi înapoia și foile ce vă trimit, care-mi trebuiesc pentru volum. A cincea zi de expediere, primiți corectura revizuită cu „bun de imprimat”. Aștept dar.*

Și acum, sunt dator să vă mulțumesc pentru colecția prețioasei voastre Reviste. Este o excelentă publicațiune, pe care îmi place s-o aplaud călduros, deși mie mi se pare că exagerați oleacă importanța tendinței morale și sociale în artă. De atâta amar de ani, vă războiți – două școale –, artă pentru artă, artă cu tendință, rupeți atâtea lănci, pierdeți atâta vreme, risipiți atâta bravură, și n-aveți, nici unii nici alții, un moment să vă gândiți și la ceva care trebuiește egal ambelor școale – la talent. De câte ori citesc dezbaterile voastre savante, care, mărturisesc, sunt de multe ori prea adânci pentru priceperea mea, mă întorc, obosit și mâhnit, la ce am gândit băbește totdeuna: artistul poate avea sau nu tendință;însă, arta fără talent, peste putință. În sprijinul propoziției întâia avem două exemple tipice, Tacit și Shakespeare; pentru cea de-a doua, găsim multe, destule, dovezi hotărâtoare între producțiile nenumărate ale ambelor școli protivnice…

Dar în asta nu trebuie să m-amestec eu prea mult; eu nu sunt critic de artă, sunt un bătrân meșteșugar, și, ca atare, vă rog să primiți frăteștile mele salutări toți; iar cei însărcinați cu administrația Revistei să nu uitați a-mi expedia cât mai iute, după-nvoială suma de 1000 lei (800 mărci) la adresa:Wilmersdorf bei Berlin; Hohenzollerndamm 12. Fiți sănătoși și veseli!

Al dv. prietin,
Caragiale

Marți, 17/30.XI.1909

(*Scrisoare către G. Ibrăileanu,* în *I.L. Caragiale, Cele mai frumoase scrisori*, alese de Dan C. Mihăilescu)

* *a zețui* – a pregăti pentru tipar, alegând caracterele tipografice și așezându-le în culegar după manuscris; a culege
* *cicero* – corp de literă de 12 puncte
* *dursuș* – linie de albitură care se pune între rânduri, spre a nu fi prea apropiate

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Ce se poate deduce din text despre emițătorul acestui mesaj (atitudine, perspectivă, intenții)?
   b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, informativ, descriptiv, narativ, epistolar, memorialistic etc.)?
   c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre *rolul artei în educarea tinerilor*? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 2

R.A.

Citeşte textul cu voce tare:

ŞFARĂ: a da şfară (sfoară) în ţară = a vesti, aprinzând focuri; a răspândi o veste

Şfară *înseamnă* „fum înecăcios; miros greu rezultat din arderea grăsimilor”, *iar, prin extensie,* „coloană de fum”, *cuvântul fiind înrudit cu* şfarog *„lucru uscat şi întărit din pricina căldurii”.*

Iniţial, se dădea şfară în ţară*, aprinzându-se focuri pe locuri înalte spre a semnaliza, ziua, prin coloane de fum, iar noaptea, prin lumina focului, pătrunderea unor năvălitori în ţară, mişcarea trupelor (cf. Ghibănescu,* Vorbe I*, 56-60). O evocare cu amănunte strict tehnice, la Sadoveanu: „Ciobanii… aprindeau pe corhane mai multe focuri decât aveau stâni; şi răzeşii, din depărtarea la care se aflau, numărau şfară de fum de şfară de fum şi înţelegeau că de la oamenii lor se dă vestire de apropierea inorogilor. Iar noaptea, focurile ciobanilor ardeau ca nişte luceferi mari în vârful movilelor, şi răzeşii, de pe hotarul lor, băgau de seamă cum se astupă şi cum se deschid luminile. Ciobanii ridicau asupra focului saricile, apoi le lăsau să cadă” (***Nicoară Potcoavă***, cap. XX).*

Cuvântul vechi, devenind de neînţeles, a fost analizat ca sfoară*; astfel, în dicţionare sunt înregistrate contexte în care răspândirea unei veşti este imaginată asemenea desfăşurării unui ghem de sfoară: „a da* sfoară prin vecini, în sat, în mahala*”. Dacă în texte mai vechi se mai păstrează un sens neutru (ca în următoarea frază dintr-o poveste a lui Ispirescu: „dete sfoară în ţară că Măria Sa a mai dobândit un fiu”), în textele în care localizarea se face prin substantivele anterior citate, variantele expresiei numesc indiscreţia, limbuţia. Iar pentru Fănuş Neagu, enunţul, acomodat prin substituţie, înseamnă „a lansa un zvon”: „Eu am dat sfoară-n lume că mă însor cu tine…”(*Drăgaica*).*

*Modul cum a fost refăcută imaginea printr-un proces de etimologizare populară este ilustrat şi de turnura pe care o ia parafrazarea lui Marin Preda, care ne lasă să ne-nchipuim o plasă de intrigi: /Niculae/ „s-a ferit să intre în sforile satului”(***Marele singuratic***, p. I, cap. I)*

(Stelian Dumistrăcel, *Dicţionar de expresii româneşti. Până-n pânzele albe*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situaţia de comunicare din textul dat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Cărui stil funcţional îi aparţine textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul citat.
   c. Ce elemente importante de conţinut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre rolul expresiilor/locuţiunilor într-o limbă? Motivează-ţi răspunsul.

Biletul nr. 3

R.A.

Citeşte textul cu voce tare:

Ca şi celelalte insule din Cyclade, Ios evocă originile civilizaţiei europene precum şi contradicţiile ei. Şi pe aici, ca şi pe alte insule, au trecut în decurs de trei mii de ani toţi cuceritorii din spaţiul Mediteranei. Ios nu se poate lăuda cu multe edificii antice, cu excepţia unui apeduct roman. Dar zeii sunt prezenţi pe insulă, şi tot ei i-au făcut poate cel mai mare cadou acestui promontoriu stâncos de numai 17 kilometri lungime care iese cu un fel de semeţie din mare. Potrivit legendei, pe această insulă se află mormântul lui Homer. (…)

De la Chora şi până la colina unde i s-a rezervat un mormânt celui care a inventat literatura europeană se fac cam 30 sau 40 de minute cu maşina. Un drum numai din serpentine care urcă şi coboară într-un peisaj câteodată lunar, dar acompaniat mereu de prezenţa mării. Cei care ajung la mormântul lui Homer nu au altceva să-i ofere ca ofrandă decât tot nişte pietre. Pentru că şi mormântul său este un fel de improvizaţie din pietre, de

departe poate fi uşor confundat cu o stână. O placă purtând câteva inscripţii şi un basorelief stângaci reprezentând chipul lui Homer sunt singurele elemente care contrastează cu decorul din pietre. Zeci de mici piramide sau coloane din piatră clădite în jurul mormântului de diverşi pelerini conferă un aer de stranietate locului. […]

Pe data de 23 iulie, când am urcat eu la mormântul lui Homer, mai erau acolo şi câteva sute de capre. O turmă pestriță cu animale de o frumusețe tulburătoare, parcă venind direct din miturile antice, din poveştile barzilor şi aezilor. Concertul tălăngilor rima cu cel al vântului. Rareori am avut sentimentul că poezia se poate atinge cu mâna, că poate fi captată de piele sub formă de arşiţă sau de urechi sub formă de behăit de capră.

Probabil că tot ele, caprele, sunt şi vizitatorii cei mai frecvenți ai lui Homer, acolo, în acel punct pierdut din nordul insulei Ios, unde legenda i-a atribuit primului poet al lumii europene un mormânt. Iliada are 15.337 de versuri, iar Odiseea are 12.109. M-am întrebat dacă pe acea colină aparent modestă, dar doldora de simboluri aş fi avut răbdarea să număr întâi 15.337 de pietre şi apoi 12.109 de pietre pentru a mă deda unui fel de exercițiu de răbdare şi memorie. Homer, poetul orb şi analfabet, rămâne o enigmă a fundamentelor culturii europene. Ce importanță are dacă el a existat cu adevărat sau nu, dacă epopeile care ne-au structurat percepția culturală sunt o operă colectivă sau una individuală? Homer posedă un mormânt, mormântul său este poezia, deci există.

(Matei Vișniec, *Pelerinaj la mormântul lui Homer*, în ***Dilema veche,*** nr. din august 2019)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Ce se poate deduce din text despre emițătorul acestui mesaj (atitudine, perspectivă, intenții)?
   b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, informativ, descriptiv, narativ, epistolar, memorialistic etc.)?
   c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre rolul călătoriilor? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 4

R.A.

Citește textul cu voce tare:

Cum este un om inteligent? Păi, îți vine să spui, este cultivat, știe limbi străine, a intrat la facultate, a și terminat-o, face un doctorat și rămâne în învățământ. Sau e modelul școlarului isteț, cu o cultură rebusistică, care știe și trezit din somn cele șapte minuni ale lumii, capitalele planetei, anii de domnie ai cutărui voievod sau datele invaziilor barbare? Ori poate este stilul pontos, histrion, spontan, care are o replică hazoasă în orice situație? Sau e un tip liberal, deschis, tolerant, la curent cu dezbaterile politice actuale, cu simț civic și umor?Sau este personajul celebru, recunoscut, cu opera publicată? […]

Nu știu și nu o să încerc să dau aici vreun răspuns. Cert este însă că există o nouă imagine a inteligenței, după chipul și asemănarea vremurilor noastre marcate de medii, de showbiz, de libera și rapida circulație a informației. Inteligent este considerat, în consecință, cineva cu următoarele trăsături:

1. E o figură populară, mediatizată, cu rating, prezentă pe cât mai multe căi de comunicare; e inteligent fiindcă se spune despre el că ar fi așa. Cum s-a ajuns să se vorbească despre el ca atare nu mai e clar. Și nici important.

2. E un tip locvace, cu un mod de exprimare lejer, nonșalant, compatibil cu o comunicare spontană, online, de tip mediatic;

3. Dă senzația de competență universală, trăsătură derivată în bună parte din punctul 2 și e gata oricând să emită păreri ferme despre orice, asemenea idioților care preferă să te îndrume greșit decât să-ți spună cinstit că habar n-au unde e adresa de care îi întrebi; e inteligent fiindcă se prezintă pe sine ca atare. Și nimeni nu o pune la îndoială.

Definiția inteligenței s-a adaptat la noua realitate și la noile ei modele. Inteligența e pur și simplu apanajul modelelor noastre, sinonimul succesului lor. Pentru microbist, inteligent e Hagi, pentru secretare, șeful, pentru tot mai mulți români, îmbogățitul peste noapte.

Pe fondul acesta, o inteligență socratică, dubitativă, întrebătoare, care nu livrează în primul rând răspunsuri, ar face mai degrabă o figură neroadă, perdantă, plicticoasă. Iar tipul socratic ar fi, acum, ca și pe vremea lui, sâcâitor.

(Matei Pleșu, *Inteligența lucie*, în vol. *Non-sensul giratoriu și alte non-sensuri de ieri și de azi*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Ce se poate deduce din text despre emițătorul acestui mesaj (atitudine, perspectivă, intenții)?
   b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, informativ, descriptiv, narativ, epistolar, memorialistic etc.)?
   c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre importanța inteligenței pentru dobândirea succesului? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 5

R.A.

Citeşte textul cu voce tare:

Articolul 201
Beneficiază de protecția prevăzută de prezenta lege următoarele:
a) operele ai căror autori sunt cetățeni români, chiar dacă nu au fost aduse încă la cunoștința publică;
b) operele ai căror autori sunt persoane fizice sau juridice cu domiciliul ori cu sediul în România, chiar dacă nu au fost aduse la cunoștința publică;
c) operele de arhitectură construite pe teritoriul României;
d) interpretările sau execuțiile artiștilor interpreți ori executanți care au loc pe teritoriul României;
e) interpretările sau execuțiile artiștilor interpreți ori executanți care sunt fixate în înregistrări protejate de prezenta lege;
f) interpretările sau execuțiile artiștilor interpreți ori executanți care nu au fost fixate în înregistrări, dar sunt transmise prin emisiuni de radiodifuziune sau de televiziune protejate de prezenta lege;
g) înregistrările sonore sau audiovizuale ai căror producători sunt persoane fizice sau juridice cu domiciliul ori cu sediul în România;
h) înregistrările sonore sau audiovizuale a căror primă fixare pe un suport material a avut loc pentru prima dată în România;
i) programele de radiodifuziune și de televiziune emise de organisme de radiodifuziune și de televiziune cu sediul în România;
j) programele de radiodifuziune și de televiziune transmise de organisme transmițătoare cu sediul în România.
Articolul 202
Persoanele fizice sau juridice străine, titulare ale drepturilor de autor sau ale drepturilor conexe, beneficiază de protecția prevăzută prin convențiile, tratatele și acordurile internaționale la care România este parte, iar în lipsa acestora beneficiază de un tratament egal cu cel al cetățenilor români, cu condiția ca aceștia să beneficieze, la rândul lor, de tratament similar în statele respective.
(Legea nr. 8 din 14 martie 1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul citat.
   c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2.Care este opinia ta despre importanța respectării drepturilor de autor? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 6

R.I.A.

Citește textul cu voce tare:

Întrebându-l pe Constantin Noica despre cum poate cineva să fie om de cultură, maestrul de la Păltiniş a avut următorul răspuns: sunt cel puțin patru motive pentru care merită să faci cultură, pentru care cultura are dreptul a fi socotită o valoare supremă, singura pe care te poți sprijini într-o viață de om:

(1) Întâi – consideră Noica – cultura este singura sursă certă a unei bucurii permanente. Dacă există un teritoriu al lumii în care poți cunoaşte deplinătatea bucuriei, acest teritoriu nu poate fi decât cultura. Fireşte, bucuria e altceva decât plăcerea; spre deosebire de aceasta din urmă, ea poate prelua şi tristețile omului, salvându-le din perspectiva spiritului. Cultura salvează totul prin comentariu. Până şi bucuriile senzoriale sunt bucurii în măsura în care sfârşesc în contemplativitatea comentariului, trecând, astfel, într-o condiție suprasenzorială. Cultura e deci o satisfacție perpetuă, fără riscuri, fără dezamăgiri, o satisfacție pe care o poți avea fără să depinzi de alții.

(2) Cultura – spune în continuare Noica – e adevărata formă de maturitate a spiritului. Ea scoate lumea din minoratul care o amenință uneori, învestind totul, prin simplă atingere, cu propria ei splendoare. Cultura e un fel de a răspunde de tot, un fel de a da socoteală de oameni, de împrejurări, de cărți, de istorie, pe scurt, un fel de a aduce totul într-o ordine mai înaltă. Cultura trage totul în sus, salvează – cu grație – aparențele. Expresia asta – „a salva aparențele” – a apărut în literatura platoniciană cu sensul de „a găsi justificarea aparențelor”. În sine, aparențele par inconsistente şi atunci, ca să le „salvezi”, ca să le faci să persiste, să-şi dezvăluie rostul, trebuie să le aşezi într-o ierarhie justificativă. Asta face cultura cu tot ce există: ea nu lasă nimic în platitudinea în care se află în mod obişnuit, ci mută totul într-o geografie mai pură.

(3) Cultura mai este – susține Noica mai departe – singurul loc în care libertatea e la ea acasă. Cultura e instanța funciarmente eliberatoare. Ea îți dă toate dezlegările.

(4) În sfârșit, ultimul lucru pe care îl admite – în această privință – Noica şi cu care nu putem fi decât de acord e că disciplina culturii e o formă foarte eficientă de igienă a spiritului. Aşa cum există o igienă pentru corp, o „spălare” elementară care ține de civilizație, există şi o igienă pentru minte, care este cultura. Un om necultivat e un om nespălat, un om lipsit de condiția minimală a mişcării lui în social. Omul e dator să treacă prin curățirea oferită de cultură, dacă vrea să-şi onoreze umanitatea.

(https://floringeorgepopovici.wordpress.com/2011/11/21/despre-(in)utilitatea-culturii-note-de-lectura/)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul citat.
   c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre nevoia individului de cultură ca o condiție minimală a mişcării lui în social? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 7

R.I.A.

Citeşte textul cu voce tare:

Art. 6

(1) Elevii, ca membri ai comunității şcolare, beneficiază de toate drepturile şi îndeplinesc toate îndatoririle pe care le au în calitate de elevi si cetățeni.

(2) Elevii au dreptul la respectarea imaginii, demnității şi personalității proprii.
(3) Elevii au dreptul la protecţia datelor personale, cu excepţia situaţiilor prevăzute de lege.
(4) Elevii au dreptul să îşi desfăşoare activitatea in spaţii care respectă normele de igienă şcolară, de protecţie a muncii, de protecţie civilă şi de pază contra incendiilor în unitatea de învățământ;

Drepturi educaționale

Art. 7

Elevii beneficiază de următoarele drepturi în sistemul educaţional:

a) accesul gratuit la educație în sistemul de învățământ de stat. Elevii au dreptul garantat la un învățământ echitabil în ceea ce priveşte înscrierea/admiterea, parcurgerea şi finalizarea studiilor, în funcţie de parcursul şcolar pentru care au optat corespunzător intereselor, pregătirii şi competenţelor lor;
b) dreptul de a beneficia de o educație de calitate în unitățile de învățământ, prin aplicarea corectă a planurilor-cadru de învățământ, parcurgerea integrală a programelor şcolare şi prin utilizarea, de către cadrele didactice, a celor mai adecvate strategii didactice, în vederea formării şi dezvoltării competenţelor cheie şi a atingerii obiectivelor educaționale stabilite.
c) dreptul de a fi consultaţi şi de a-şi exprima opţiunea pentru disciplinele din curriculumul la decizia şcolii, aflate în oferta educațională a unității de învățământ, în concordanță cu nevoile şi interesele de învățare ale elevilor, cu specificul şcolii şi cu nevoile comunității locale/partenerilor economici;
d) dreptul de a beneficia de şcolarizare în limba maternă, în condiţiile legii;
e) dreptul de a studia o limbă de circulaţie internaţională, în regim bilingv, în conformitate cu Legea Educaţiei Naționale nr.1/2011, cu modificările şi completările ulterioare;
f) dreptul de a beneficia de tratament nediscriminatoriu din partea conducerii, a personalului didactic, nedidactic şi din partea altor elevi din cadrul unității de învățământ. Unitatea de învățământ preuniversitar se va asigura că niciun elev nu este supus discriminării sau hărţuirii pe criterii de rasă, etnie, limbă, religie, sex, convingeri, dizabilități, naționalitate, cetățenie, vârstă, orientare sexuală, stare civilă, cazier, tip de familie, situație socio-economică, probleme medicale, capacitate intelectuală sau alte criterii cu potențial discriminatoriu.

(*Statutul Elevului*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Ce particularități de limbaj se pot identifica în textul de mai sus?
   c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre protejarea drepturilor elevilor în școala românească? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 8

R.I.A.

Citește textul cu voce tare:

„A fost odată ca niciodată o femeie bătrână. Oarbă, dar înțeleaptă.” Câțiva copii puși pe șotii vin la ea și o întreabă dacă în mâna unuia dintre ei se află o pasăre vie sau una moartă. La început femeia nu răspunde, copiii repetă întrebarea, iar după o tăcere îndelungată, bătrâna recunoaște că nu știe. Ceea ce știe însă e că ei poartă răspunderea pentru soarta păsării pe care au prins-o. Dacă e moartă, e posibil ca ei s-o fi omorât, responsabilitatea le aparține. Dacă e vie, soarta păsării este de-acum înainte în mâinile lor. După cum, spune bătrâna apoi, e posibil ca ei să nici nu aibă vreo pasăre, s-o fi inventat numai ca să-și bată joc de orbirea ei. Bătrâna îi câștigă încetul cu încetul pe copii, vorbindu-le despre lumea pe care o cunoaște ea, cea în care trăiesc și ei, ferindu-se să le dea sfaturi, împărtășindu-le, în schimb, din experiențele ei. Se pune în pielea lor și le exprimă temerile, și îndoielile, și revoltele. La sfârșitul întâlnirii cu copiii, femeia oarbă ajunge să se simtă ea însăși mai bine, mai legată de ei, să aibă încredere în cei care veniseră s-o pună la încercare sau să râdă de ea. Îi lămurește că, poate, prin întrebarea lor „Este pasărea vie sau moartă?” n-au vrut s-o întrebe, în fond, decât „Ce e viața?”

Iar femeia le spune: „Murim. Asta s-ar putea să fie chiar sensul vieții. Dar avem, creăm limbajul. Iar asta s-ar putea să fie chiar măsura vieților noastre.” Până la urmă le transmite copiilor darul de a vedea lăuntric, doar cu ajutorul cuvintelor.

(Ioana Pârvulescu*, Mânia inocenților* în vol. *Dialoguri secrete)*

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Motivează-ți răspunsul.
   b. Precizează tema și două idei pe care le consideri semnificative în textul dat.
   c. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Menționează două caracteristici formale/de conținut.

2. Care este opinia ta despre asumarea responsabilității pentru faptele săvârșite ca o condiție a păstrării echilibrului interior? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 9

R.I.A.

Citește textul cu voce tare:

În cadrul unui festival, segmentul „classical” al industriei muzicale (muzica de tradiție savantă, notată de compozitori şi redată de interpreți) intră volens nolens pe paradigma gîndirii economice. Dar aici sunt lei! Căci, în lipsa criticii de întîmpinare, pîndeşte întotdeauna pericolul persuasiunii intenționate prin media, care a devenit în actualitate mai importantă decît critica. În acest fel, se pot modifica criteriile valorii pe care se întemeiază judecata estetică, criteriul determinant nemaifiind valoarea estetică, ci utilitatea comercială, numărul de discuri vîndute sau numărul publicului. În acest fel, un criteriu exterior – profitul producătorului, al impresarului sau al starului – devine criteriu de apreciere pentru utilizator, iar această ambiguizare a ideii de valoare este pe punctul de a crea o mutație antropologică a experienței muzicale a majorității populației.

De aceea, se pune întrebarea: care e miza reală a Festivalului şi Concursului „George Enescu”, pentru lumea românească de azi? Miza reală, cred eu, nu e nici brandul de țară, nici „delectatio morosa” a melomanilor împătimiți, nici turismul cultural, deşi fiecare dintre acestea constituie cîte o fațetă acreditabilă a funcției sale. Miza reală este „lupta pentru menținerea unei forme de viață intelectuală şi afectivă înaltă”, responsabilă şi intensă, ca semnal al existenței unei nevoi spirituale permanente de înțelegere mai profundă a realității în care trăim şi de redefinire a sensurilor impulsului metafizic, mereu şi greu încercat în actualitate de opacizarea surselor sacre.

Iar muzica clasică conține, într-o formulă mirabilă, asemenea mierii, principalele „vitamine” ale unei asemenea „supra-viețuiri”, ale unei viețuiri în orizontul respectului valorilor cardinale: elaborarea şi arcuirea în timp a gîndului, definiții psihologice eficace – prinse în doar cîteva sunete, aşa-numitele „teme muzicale” –, învățarea regulilor controlului emoțiilor, civilitatea comportamentului în societate, ascultarea atentă, implicarea conştientă a efortului gîndirii şi simțirii pentru construcția sensului. Aceste ingrediente sînt virtuți transformatoare ale interiorității şi molipsitoare întru aspirația către frumos. Căci prin frumos încă se mai poate transfigura lumea, chiar şi numai pentru trei săptămîni, o dată la doi ani.

(Dan Dediu, *Un altfel de Festival „George Enescu”*, în ***Dilema veche***, nr. 496, din 15-21 august 2013)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul citat.
   c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre rolul muzicii clasice în dezvoltarea unui individ? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 10

R.I.A.

Citește textul cu voce tare:

28 Noiembrie 2012

Să trăieşti Mimilica dragă, să fii bună, să fii bună pentru ca să poţi fi fericită! Să fii bună pe cât poţi până în ultima clipă a vieţii tale. Cei răi nu pot fi fericiţi. Ei pot avea satisfacţii, plăceri, realizări chiar, dar fericire nu. Nu, pentru că mai întâi nu pot fi iubiţi şi al doilea,… al doilea… de! Câștigurile întâmplătoare şi celelalte „pere mălăiețe”, care se aseamănă cu el, vin de-afară, de la oameni, de la împrejurări, asupra cărora, n-ai nici o stăpânire şi nici o putere, pe când fericirea, adevărata fericire, în tine răsare şi-n tine-nfloreşte şi leagă rod când ți-ai pregătit sufletul pentru ea. Şi pregătirea aceasta e operă de fiecare clipă, când pierzi răbdarea, împrăştii tot ce-ai înşirat şi iar trebuie să o iei de la început. Și de aceea vezi așa de puțini oameni fericiți… Atâția câți merită.

Dacă nu ne-am iubi pe noi așa fără măsură, dacă n-am face atâta caz de persoana noastră şi dacă ne-am dojeni de câte ori am minţit, sau ne-am surprins asupra unei răutăţi, ori asupra unei fapte urâte, dacă, în sfârşit, ne-am examina mai des şi mai cu nepărtinire (lesne-i de zis!), am ajunge să răzuim din noi, partea aceea de prostie fudulă, de făptură. Se știe că durerea e un minunat sfătuitor. Cine-i mai deschis la minte, trage învățătură și din durerile altora..

Eu am mare încredere în voința ta. Rămâne să ştii doar ce vrei. Şi văd c-ai început să ştii şi asta. Doamne, ce bine-mi pare c-ai început să te observi, să-ți faci singură mustrări şi să-ți cauți singură drumul cel adevărat!

Aşa, Mimilica dragă, ceartă-te de câte ori te simți egoistă, de câte ori te muşcă de inimă şarpele răutăţii, al invidiei sau al minciunii. Fii aspră cu tine, dreaptă cu prietenii şi suflet larg, cu cei răi. Fă-te mică, fă-te neînsemnată, de câte ori deşertăciunea te îndeamnă să strigi: „Uitați-vă la mine!”. Dar mai ales aş vrea să scriu, de-a dreptul în sufletul tău aceasta: „Să nu faci nicio faptă a cărei amintire te-ar putea face vreodată să roşeşti”. Nu e triumf pe lume, nici sprijin mai puternic, nici mulţumire mai deplină, ca o conştiinţă curată.

Păstrează scrisoarea asta. Când vei fi de 50 de ani, ai să o înțelegi mai bine. Să dea Dumnezeu să o citeşti şi atunci cu sufletul senin de azi!

Te îmbrățişează cu drag,
Al. Vlahuță

(*Când ai împlinit șaptesprezece ani*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Cine ar putea fi emițătorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Motivează-ți răspunsul.
   c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre rolul valorilor spirituale în dezvoltarea unui adolescent? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 11

M.I.

Citește textul cu voce tare:

Nu se ştie cu precizie cine a vorbit primul. Poate vreunul dintre cei de la etajul şapte. Nici măcar domnul Ion-şeful-de-scară n-ar putea spune cum îi cheamă, deşi chiar cu mâna dumnealui i-a trecut în cartea de imobil. Locuiesc acolo câteva familii mai tinere, cu o mulţime de copii mici şi gălăgioşi, care aruncă mereu gunoiul alături de tobogan; ai zice că o fac intenţionat. Bărbaţii fumează în lift, ceea ce domnul Ion-şeful-de-scară a interzis prin Regulament. Dar nu te poţi pune cu ei, au nişte priviri hotărâte, în stare să intimideze pe oricine, şi

vorbesc răstit, de parcă s-ar certa mereu – iar la sfârşitul săptămânii se adună să bea bere în balcon, cu casetofonul dat la maximum. Într-o vreme, domnul Ion-şeful-de-scară i-a suspectat că ar face contrabandă cu alimente din Ungaria. Umblau cu nişte sacoşe şi genți imense, care miroseau a salam, urcau şi coborau toată ziua. Apoi au dispărut vreme de câteva luni, pesemne au fost plecați la muncă în Serbia sau în Italia, iar acum, mai de curând, s-au întors şi câțiva dintre ei şi-au deschis tarabe în piață. […]

Probabil că unul dintre ei a vorbit.

— Domnule Simion! Nea Simioane, mai eşti acolo? Hai, dom'le, răspunde, că ştim că eşti!

— Lasă-l, mă, că până la urmă trebuie să-l răzbească foamea sau setea şi iese singur. Câte provizii a putut să-şi ia? îl încurajă altul, tot dintre ai lor, căci primul vorbise cu o voce cam nesigură.

După aceea, preț de câteva clipe, se lăsă o tăcere încordată. Într-un târziu, când nimeni nu mai credea că va răspunde, Simion îi anunță prin surprindere:

— Iubesc foamea! […]

— Uite, nea Simioane, Să ştii că chiar mă supăr pe dumneata. Tocmai mi-am cumpărat un televizor nou şi, din cauză că ai blocat liftul, trebuie să-l urc în brațe şapte etaje…

(Petru Cimpoeşu, *Simion liftnicul*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.
   c. Ce elemente de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre importanța respectării unor reguli în comunitățile urbane? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 12

M.I.

Citește textul cu voce tare:

ART. 13

(1) Se interzice candidaților la examenul de bacalaureat să introducă în sălile de examen ghiozdane, rucsacuri, sacoşe, poşete şi altele asemenea, candidații având obligația de a lăsa obiectele menționate în sala de depozitare a obiectelor personale stabilită de comisia de bacalaureat în acest scop.

(2) Candidații care refuză depozitarea obiectelor menționate la alin. (1) în sala stabilită de comisia de bacalaureat în acest scop nu sunt primiți în examen.

(3) Se interzice candidaților la examenul de bacalaureat să aibă, în sălile de examen, asupra lor, în obiectele de îmbrăcăminte sau încălțăminte, în penare şi altele asemenea sau în băncile în care sunt aşezați în sălile de examen, orice fel de lucrări: manuale, cărți, dicționare, culegeri, formulare, memoratoare, notițe, însemnări, rezumate, ciorne sau lucrări ale altor candidați etc., care ar putea fi utilizate pentru rezolvarea subiectelor.

(4) Se interzice candidaților să aibă, în sălile de examen, asupra lor, în obiectele de îmbrăcăminte sau încălțăminte, în penare şi altele asemenea sau în băncile în care sunt aşezați în sălile de examen, telefoane mobile, căşti audio, precum şi orice mijloc electronic de calcul sau de comunicare/care permite conectarea la internet/la rețele de socializare, ce ar putea fi utilizate pentru rezolvarea subiectelor, pentru efectuarea calculelor, pentru comunicare cu alți candidați/asistenți din centrul/centrele de examen sau cu exteriorul.

(5) Se interzice candidaților la examenul de bacalaureat să comunice între ei sau cu exteriorul, să copieze, să transmită materiale care permit copiatul sau să schimbe între ei foi din lucrare, ciorne, notițe sau alte materiale care ar putea fi utilizate pentru rezolvarea subiectelor, pentru comunicare între candidați sau cu exteriorul.

(6) Candidații care încalcă regulile menționate la alin. (3), (4) şi (5) sunt eliminați din examen, indiferent dacă materialele/obiectele interzise au fost folosite sau nu, indiferent dacă au fost introduse de aceştia ori de alți

candidați, de cadre didactice din comisie sau de alte persoane şi indiferent dacă ei au primit ori au transmis materialele interzise.
(7) Încălcarea regulilor menționate la alin. (3), (4) şi (5) va fi considerată tentativă de fraudă, iar candidații respectivi nu mai pot participa la probele următoare şi sunt declarați „eliminați din examen”, fără posibilitatea recunoaşterii, în sesiunile următoare, a notelor la probele promovate anterior eliminării, inclusiv a probelor de evaluare a competențelor lingvistice şi digitale. Aceşti candidați nu mai au dreptul de a participa la următoarele două sesiuni ale examenului de bacalaureat. Calculul celor două sesiuni la care candidații ”eliminați din examen” nu mai au dreptul de a participa se face fără luarea în considerare a sesiunii speciale a examenului de bacalaureat.

(*ORDIN Nr. 4830/2018 din 30 august 2018 privind organizarea şi desfăşurarea examenului de bacalaureat național – 2019*, pe www.edu.ro)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.
   c. Ce elemente de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre importanța cunoaşterii de către un elev a prevederilor legale privind organizarea şi desfăşurarea examenului de bacalaureat? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 13

M.I.

Citește textul cu voce tare:

Suntem obişnuiți să credem că adolescența a existat dintotdeauna. Dacă ar fi să-i dăm crezare istoricului Philippe Ariès, nici copilăria n-a existat din toate timpurile, este o „invenție” a secolului al XVI-lea. În Evul Mediu, copilul era văzut ca un adult în miniatură. Copilăria dura foarte puțin, până ce micuțul dobândea independența de mişcare şi de hrănire. După 6-7 ani era considerat adult şi tratat ca atare.

Istoricii şi antropologii care s-au ocupat cu studiul vârstelor vieții au constatat că, de la un timp la altul şi de la o cultură la alta, acestea sunt altfel definite, clasificate şi ierarhizate. Giovanni Levi şi Jean-Claude Schmitt, coordonatorii volumului ***Istoria tinerilor în Occident*** *(trad. românească 2001) afirmă că adolescența reprezintă o „construcție socială şi culturală” proprie Occidentului. Potrivit acestei opinii, adolescența este în primul rând un „produs cultural” şi doar în subsidiar o etapă distinctă în procesul fiziologic al maturizării.*

Antropologii au pus în discuție teza universalității adolescenței. Societățile arhaice nu cunosc adolescența ca perioadă aparte a vieții: trecerea are loc de la copilărie direct la vârsta adultă, prin intermediul riturilor de inițiere, ceremonii publice prin care băieților şi fetelor le era recunoscut statutul de adulți. […]

Termenul adolescență *provine din latinescul* adolescere*, „a creşte” – nu avem referință la o vârstă anume.* Adulescens *erau denumiți tinerii între 17-30 de ani. Societatea greacă antică a cunoscut şi ea elaborate rituri de inițiere care marchează, simbolic, integrarea copiilor şi a tinerilor în rândul bărbaților (inițiere războinică, solidaritatea masculină etc.). Evul Mediu nu a recunoscut adolescența ca pe o clasă de vârstă aparte.* […]

Atunci când frecventarea şcolii devine obligatorie, perioada adolescenței devine tot mai bine conturată. Sistemul colegiilor şi al liceelor se deschide, la începutul secolului al XX-lea, şi pentru fete. Sunt admişi şi copiii muncitorilor. Are loc încă o lărgire a acestei clase de vârstă (deşi fenomenul se va produce masiv abia la mijlocul secolului al XX-lea). Tocmai încadrarea tinerilor în învățământul secundar a contribuit decisiv la „inventarea” adolescentului!

Şi astăzi, trecerea de la adolescență la vârsta adultă este marcată prin diverse rituri. Absolvirea liceului are loc în urma examenului de bacalaureat, tot un fel de rit de trecere. Îmi amintesc că, atunci când am terminat liceul, ne-am rupt unul altuia uniformele, sfâşiind cu năduf şi numerele matricole. Pentru băieți urma serviciul

militar, care era o ruptură brutală cu tot ceea ce fusese înainte. Se spunea că a fi „om cu armata făcută” echivala cu un certificat de maturizare, erai bun de însurătoare. Cam pe când apărea albumul ***Am să mă întorc bărbat****, a dispărut şi serviciul militar obligatoriu, acest rit de trecere masculin.*

(Alexandru Ofrim, „Cine a inventat adolescenţa?”,
în *Dilema veche*, nr. 504)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situaţia de comunicare din textul citat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Cărui stil funcţional îi aparţine textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.
   c. Ce elemente de conţinut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre adolescenţă? Motivează-ţi răspunsul.

Biletul nr. 14

M.I.

Citeşte textul cu voce tare:

Forţa factorului politico-ideologic comunist

Să ne întoarcem la perioada comunistă la care ne-am referit într-un capitol anterior, dedicat mimării continuităţii şi normalităţii. *Amatorii de „normalitate”, cei ce se iluzionează că avem o literatură mare, cu evoluţie firească, ar trebui să revină, de câte ori pot, asupra acestor decenii comuniste care acoperă un sfert din istoria literaturii române (în sens modern).*

În acest răstimp istoric, voinţa naturală de afirmare şi de creaţie a scriitorilor a fost contracarată şi moderată de acţiunea prohibitivă a sistemului de control editorial (şi chiar posteditorial) şi a fost deturnată, prin tot soiul de tertipuri şi tehnici diversioniste (toate puse în slujba ideologiei comuniste, care impunea un singur curs literaturii). Sub presiunea acestor câmpuri de forţe adverse, nu putea să se ivească decât un peisaj bolnav, interesant doar din perspectiva unei posibile „estetici” totalitare. Dacă se va fundamenta vreodată ca disciplină, ea se va putea ocupa de caracterul contorsionat al creaţiilor acelor vremuri şi de evoluţia nefirească a fenomenului artistic.

În primii ani ai regimului comunist, singura literatură acceptată oficial şi difuzată cu vigoare prin toate mijloacele imaginabile a fost cea de propagandă şi agitaţie – adică întruparea concretă a ideologiei. Ea avea un repertoriu unic, hotărât la Moscova şi dictat de acolo. Scriitorii şi-au alcătuit „creaţiile” respectând preceptele ideologice şi „estetica” nouă întemeiată pe textele testamentare referitoare la artă ale celor patru mari clasici (Marx, Engels, Lenin, Stalin) […] *Ideologia, iată, a născut o nouă „metodă de creaţie” (cum le plăcea culturnicilor de la Moscova şi de la Bucureşti să creadă), adică* realismul socialist.

(Eugen Negrici, *Iluziile literaturii române*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situaţia de comunicare din textul citat:
   a. Ce se poate deduce din text despre emiţătorul mesajului (atitudine, perspectivă, intenţii)?
   b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, informativ, descriptiv, narativ, epistolar, memorialistic etc.)?
   c. Ce elemente de conţinut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre libertatea de exprimare a scriitorilor? Motivează-ţi răspunsul.

Biletul nr. 15

M.I.

Citește textul cu voce tare:

F.M.: Vorbeați de venirea tatei la Bucureşti pentru fotografie; erați, în acel moment, un scriitor cunoscut. Cum vă priviseră tata, şi ceilalți de acasă, mama, frații, pe vremuri, în copilărie, şi cum vă vedeau după apariția ***Morometților****?*

M.P.: Fireşte că un cititor atent poate să observe, presărate prin paginile romanelor mele, tot felul de destăinuiri ale lui Niculae Moromete, pe care le face despre părinți, despre frații şi despre surorile lui. Dar întrebarea e foarte interesantă şi poate să răscolească amintiri. Trebuie să spun că port la mine o mică fotografie care a fost detaşată de nişte colegi de-ai mei dintr-o fotografie mai mare, făcută atunci când terminam cursul primar. Fotografia arată un băiat oarecare, aşa cum probabil erau mulți la vârsta mea – şi totuşi sunt în ea nişte semne ciudate de expresie: copilul acela parcă avea mintea undeva, pierdută în somn. Băiat de doisprezece ani, nu părea încă să se fi trezit la o gândire mai vioaie, mai sprintenă. Spre deosebire de ceilalți, care au o privire isteață şi fețele atente, pare adormit, deşi fotografia a fost făcută ziua în amiaza mare. Asta îmi stârneşte mie tot felul de amintiri. Aveam într-adevăr această stare de încetineală. Trebuia să mi se spună un lucru de mai multe ori, ca să-l înțeleg. Surorile, frații mei, ca să mă facă să pricep ceva, sau să aduc ceva de undeva, trebuiau să se răstească la mine: „Bă, uite acolo, în partea aia, în colțul ăla, du-te şi ia-l de acolo!” Mă duceam să iau lucrul acela şi nu-l găseam. Şi era un spectacol pentru ei, se uitau mirați ca la o ciudățenie: stăteam chiar lângă obiectul pe care trebuia să pun mâna, să-l aduc, şi nu-l luam, nu-l vedeam. În general, era o mare problemă pentru mine această revelație a relațiilor dintre oameni şi lucruri. […]

F. M.: Când a apărut ***Morometții****, ce-au spus cei de acasă, cei de acasă sau cei care plecaseră de acasă:tata, mama, frații?*

M. P.: Ocupația mea li s-a părut totdeauna foarte ciudată şi nu s-au convins că e şi asta o meserie, care poate să asigure cuiva existența, decât în momentul în care au aflat că am luat un premiu de stat. Asta a impresionat foarte mult opinia satului. Ceea ce scriam eu în cărți erau, pentru ei, lucruri total neatrăgătoare, lucruri pe care le cunoşteau, care erau ale lor, viața lor. Şi ce interes prezintă un lucru pe care tu îl ştii şi-l vezi descris într-o carte? Eşti curios să afli altceva, ceea ce nu există sau ceea ce nu cunoşti.

(Florin Mugur, *Convorbiri cu Marin Preda*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.
   c. Ce elemente de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre importanța publicării interviurilor cu scriitori? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 16

N.S.

Citește textul cu voce tare:

Testamentul ciobanului [din ***Miorița****] cuprinde toate aspectele de ritual funerar, respectă secvențele „de trecere”, prezente şi în cântecele rituale de înmormântare. Dat fiind caracterul excepțional al morții, departe de comunitatea umană, de membrii familiei, cei care urmează să îndeplinească gesturile ritualice sunt doar cei ce i-au rămas în preajmă. În cadrul ceremonialului de înmormântare, plânsul celor apropiați defunctului are o funcție ritualică obligatorie, în afară de cea cathartică, de purificare şi expiere a suferinței prin lacrimi. El*

marchează separarea celor rămaşi în viață de cel plecat pe „drumul fără întoarcere". „Lacrimile de sânge" ale turmei subliniază aspectul violent al morții, care preschimbă lacrima purificatoare în sângele jertfei. […] *În lipsa celor ce ar putea îndeplini obişnuitele acțiuni „pentru pomenire", rolul acestora în utilizarea obiectelor ritualice îi revine vântului, un prim element ce deschide cadrul integrării după moarte în macrocosmos, în Marele Tot.* […]

Sinteză a unor aspecte mitice, ritualice, adaptate nivelului de mentalitate, realității din comunitatea tradițională românească, ***Miorița*** *îşi justifică puterea de fascinație tocmai prin această capacitate sintetică şi prin desăvârşita osmoză în plan poetic a numeroaselor aspecte ce îin de realități istorice şi de mentalitate diferite."*

a expia (verb) = (aici) a elimina
osmoză (subst.) = întrepătrundere.

(Gh. Crăciun (coordonator), *Istoria didactică a literaturii române*, cap. *Miorița*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Motivează-ți răspunsul.
   c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre necesitatea respectării anumitor ritualuri, în viață? Susține, cu argumente, opinia pe care o enunți.

Biletul nr. 17

N.S.

Citește textul cu voce tare:

Bun, dar dacă şi astăzi am avut noroc şi am prins acest aranjament cu* UE *şi* NATO*, ce ne lipseşte să progresăm?

E vorba de imensa dezorganizare a acestei țări. România e o țară dezorganizată şi cam aşa a fost totdeauna. Lipseşte rigoarea, lipseşte seriozitatea, s-ar cuveni mai multă seriozitate, mai multă responsabilitate. Lipseşte respectarea normelor, a instituțiilor. Occidentul este o lume aşezată pe norme, pe reguli, pe instituții. Or, societatea românească, care are toate aceste instituții, pe care le-am luat din Occident şi le-am adus aici, nu le interiorizează. La noi, relațiile personale, relațiile de grup, aranjamentele contează mult mai mult decât regulile – asta e deosebirea cea mare dintre România şi Occident. Să sperăm că, dacă lucrurile vor merge bine în UE, treptat, să se petreacă o mai bună integrare, fără să ne pierdem trăsăturile noastre caracteristice. E de sperat. Vorbim cum sunt românii, dar uitați-vă, românii mulți care merg acum în Occident şi lucrează acolo se adaptează foarte bine la lumea occidentală. Lăsându-i la o parte pe cei care fac tot felul de lucruri mai puțin frumoase pe acolo. Marea majoritate a românilor se arată foarte capabili să se integreze la ritmurile occidentale.

(Rodica Palade, „Interviu cu istoricul Lucian Boia", în *Revista 22*, nr. din 18.12.2012)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Ce se poate deduce din text despre emițătorul acestui mesaj (atitudine, perspectivă, intenții)?
   b. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
   c. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre implicarea individului în viața socială? Susține, cu argumente, opinia pe care o enunți.

Biletul nr. 18

N.S.

Citește textul cu voce tare:

Trupul doamnei nu se mulţumeşte doar cu admirația. Obişnuit să fie luat în seamă ca un copil răsfățat, îşi face mereu simțită prezența: atunci când purtătoarea lui se îmbujorează, când o ia cu frig sau căldură, când, aşa cum cere moda, simte că leşină, iar apoi simte că i se dau săruri al căror miros înțepător ar putea trezi şi morții, când tremură de emoție, când un bărbat îi ia mâna în mâna lui şi o duce la buze sau când stă aplecat cu fața lui aproape de fața ei şi răsuflarea o atinge uşor pe obraz, când îşi pierde suflul urcând scările, când strănută, când tuşeşte ca Violeta, când o doare capul sau când este în zilele delicate despre care nu se poate vorbi, sub nici un motiv, altfel decât pe ocolite. Toate astea sunt luate în serios, ca mari evenimente, şi îi dau stăpânei trupului mult de gândit. Seara, însă, trupul cere chiar mai multă îngrijire. Baia e problema şi bucuria numărul unu.

(Ioana Pârvulescu, *În intimitatea secolului 19*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Motivează-ți răspunsul.
   c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre atitudinea bărbaților față de feminitate, în societatea contemporană? Susține, cu argumente, opinia pe care o enunți.

Biletul nr. 19

N.S.

Citește textul cu voce tare:

Rolurile secundare cele mai izbutite ale femeii în secolul bărbaților sunt cinci: mame, soții, muze, fiice, surori – în această ordine. În plus, mai sunt rolurile episodice, despre care fie nu se vorbeşte, fie se vorbeşte, adică se cuvine să se vorbească rău: amante, servitoare, „fiice ale plăcerii". E un întreg şir de femei care nu numai că au stat în umbra bărbaților, dar de cele mai multe ori au fost umbra lor. Privite de aproape, sunt remarcabile şi ai impresia că tocmai în secolul care socoteşte femeia mai fragilă decât floarea, ea are tăria şi rezistența cele mai mari. Un eroism al banalului cotidian, cel mai dificil dintre toate şi la care femeile s-au priceput în toate epocile, dar şi unul al situațiilor limită, în vremuri de exil şi închisoare.

(Ioana Pârvulescu, *În intimitatea secolului 19*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Motivează-ți răspunsul.
   c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre rolul femeii în societatea contemporană? Susține, cu argumente, opinia pe care o enunți.

Biletul nr. 20

N.S.

Citește textul cu voce tare:

Deosebit de importantă este atitudinea profesorului, relația sa cu elevii. Nu este deloc indicată poziția sa autoritară, oarecum despotică. Ea creează blocaje afective. Copiii nu îndrăznesc să pună întrebări, se tem de eşec, de ironii. E nevoie de un climat democratic, destins, prietenos. Autoritatea unui profesor nu se bazează pe constrângere, pe frică, ci pe competența sa profesională, pe obiectivitatea şi ținuta sa ireproşabilă. El trebuie să fie apropiat de elevi, îngăduitor (în anume limite fireşti) şi să încurajeze imaginația, sugestiile mai deosebite. Şcolarii să-şi poată manifesta în voie curiozitatea, spontaneitatea. Să fie ceva firesc ca o idee originală, mai aparte, să atragă un punct în plus la notare, chiar dacă prin ea nu s-a putut soluționa chestiunea în discuție.

Desigur, profesorul trebuie să depisteze şcolarii cu potențialități creative superioare, cărora e firesc să li se asigure posibilități speciale în dezvoltarea capacităților. Există şi teste speciale în vederea diagnosticului creativității, dar cei deosebiți oricum pot fi observați prin felul de a rezolva probleme neobişnuite sau prin întrebările neaşteptate pe care le pun. Însă profesorul are îndatorirea de a cultiva disponibilitățile imaginative ale întregii clase, folosind metode adecvate acestui obiectiv didactic major.

(Andrei Cosmovici, Luminița Iacob (coordonatori), *Cultivarea creativității în învățământ*, în vol. *Psihologie şcolară*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Motivează-ți răspunsul.
   c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre relația profesor – elev în şcoala din secolul următor? Susține, cu argumente, opinia pe care o enunți.

Biletul nr. 21

N.S.

Citește textul cu voce tare:

Iată, de curând am discutat cu un cunoscut, care îmi spunea că după o întâlnire cu Constantin Noica a fugit repede acasă să-şi noteze totul: ce l-a întrebat filozoful, ce sfaturi i-a dat, cum era îmbrăcat în ziua aceea, gesturile lui, tăcerile, timbrul vocii, intonația. Pe drum îl încolțise teama să nu-i scape ceva şi-şi repeta în minte filmul întâlnirii până în cele mai mici amănunte. Mă uit din nou în caietele mele de până în 1982 şi nu găsesc nici măcar o singură propoziție reținută din întâlnirile cu Radu Petrescu. Nu mă sperii prea tare şi îmi spun că, probabil, nu mi s-a părut necesar să-mi notez astfel de lucruri. Deşi acum, pe moment, îmi pare rău că s-a întâmplat aşa. Dar ştiu bine că discuțiile mele cu autorul lui ***Matei Iliescu*** *erau atât de adevărate şi fireşti, de democratice şi serioase, că n-am simțit nici măcar o singură clipă nevoia de a face din ele evenimente scrise. Față în față cu Radu Petrescu n-am simțit niciodată, nici măcar o singură clipă, că m-ar pândi de undeva umbra protectoare a maestrului. Acest om extraordinar părea întotdeauna mai preocupat să afle şi să învețe ceva de la ceilalți, decât să se manifeste el însuşi.*

(Gh. Crăciun, *Prin ocheanul întors*, în vol. *În căutarea referinței*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?

b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Motivează-ți răspunsul.
c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre rolul unui scriitor în societatea contemporană? Susține, cu argumente, opinia pe care o enunți.

Biletul nr. 22

N.S.

Citește textul cu voce tare:

MIDAS *– Rege al Frigiei, care l-a găzduit pe Silen, tovarăş de petreceri al lui Dionysos, rătăcit pe meleagurile lui. Drept răsplată, zeul i-a cerut să-şi spună dorința. Midas i-a cerut ca tot ce atinge să devină aur, dar văzând că şi hrana se transforma în aur, disperat, a cerut zeului să-şi retragă răsplata. Însă a trebuit să se scalde în râul Pattolos, ale cărui ape, de atunci, au rămas strălucitoare; în ele erau firele de aur de pe Midas însuşi. Midas a asistat la o întrecere de virtute muzicală între Apollo şi Pan şi l-a protejat pe acesta din urmă. Zeul l-a pedepsit, atunci, făcând ca urechile lui să fie ca acelea ale unui măgar. Dar el şi le-a ascuns într-o beretă frigiană şi l-a rugat pe bărbierul lui, singurul care îi ştia taina, să nu o destăinuie nimănui. Acesta a făcut, totuşi, o gaură în pământ, fiindcă simțea nevoia să o spună cuiva, şi a strigat acolo secretul. Pe pământul acela au crescut nişte trestii, care, în bătaia vântului, spuneau tuturor această taină.*

(George Lăzărescu, *Dicționar de mitologie*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Menționează două caracteristici formale/de conținut.
c. Ce elemente de conținut importante (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre îmbogățirea rapidă a unor indivizi, în societatea contemporană? Susține, cu argumente, opinia pe care o enunți.

Biletul nr. 23

N.S.

Citește textul cu voce tare.

Din acea perioadă îmi amintesc nişte ierni grele, cu omătul ajungând până la ferestrele şcolii, cu amurguri coborând în valuri roşii-cenuşii peste castanii din curte şi peste depozitul nostalgic, de cărămidă, de lângă şcoală. Aerul devenea cafeniu şi, în zloata de la ieşirea din şcoală, băieții care aşteptau cu bulgări în mâini şi mănuşile fleaşcă să treacă pe-acolo fetele aveau ochii purpurii, scânteietori ca ai păsărilor. Răsăreau în aerul tare primele stele, pe când noi, la ora a şasea, cu lumina aprinsă, priveam ameţiţi pe tablă şirul grotesc de formule chimice, rapoarte ciudate ale numărului lui Avogadro sau figurile de cristal strâmb ale geometriei în spaţiu. Alteori ningea afară de prăpădea, iar noi, privind pe ferestre în ora de română, aveam senzaţia că toată sala zboară oblic în sus, cu viteză uriaşă, ca o navă cosmică. În general, lumina aprinsă din clasă, contrastând cu imensitatea beznei de afară, ne dădea un sentiment atavic de intimitate, de adăpost, pe care trebuie să-l fi avut, în peşteri, în jurul focului, oamenii de altădată. Lumea devenea mică şi ea era uşor de trăit.

atavic (adj.) = primitiv, sălbatic

(Mircea Cărtărescu, *Nostalgia*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Menționează două caracteristici formale/de conținut.
   c. Ce elemente de conținut importante (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre rolul memoriei afective în viața individului? Susține, cu argumente, opinia pe care o enunți.

Biletul nr. 24

N.S.

Citește textul cu voce tare:

Diferența esențială dintre Est şi Vest este, cred, diferența dintre mânie şi calm, dintre tensiune şi destindere. E vorba de atmosfera în care respirăm, de climatul sufletesc al vieții zilnice. Există şi în Occident enervări, insatisfacții, răsteli şi chiar atacuri de furie. […] *În genere, însă, strada, magazinele, instituțiile, mijloacele de transport, scena politică, ziarele nu sunt locuri ale conflictului. Nu se vociferează, nu se schimbă injurii şi îmbrânceli, nu se caută harțagul cu orice preț. În Răsărit, dimpotrivă, aerul e apăsător, ca deasupra unui câmp de luptă. S-ar zice că toată lumea urăşte pe toată lumea. Cearta este un mod de viață. Zgomotul de fond al conviețuirii noastre este bombăneala, recriminarea, scandalul. Trăim din resentiment. Lupta politică vizează exterminarea adversarului, gazetăria e un apogeu al nervozității ofensive. Intelectualii se ceartă între ei, societatea civilă e o simplă manufactură a protestului.* […] *Psihologia de gaşcă, partizanatul, combativitatea de stadion infectează tonul oricărei conversații, al oricărei dispute. La volan te înfurii, în stația de autobuz, la gară şi la aeroport te înfurii, la televizor te înfurii.*

(Andrei Pleşu, *Despre mânie*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Motivează-ți răspunsul.
   c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre diferența dintre Orient şi Occident? Susține, cu argumente, opinia pe care o enunți.

Biletul nr. 25

N.S.

Citește textul cu voce tare:

În mod paradoxal, pe Cioran îl voi întâlni cel mai des pe vremea şederii mele în Africa, în lunile mele de vacanță. Nu voi mai avea atunci temerea de a fi cumva plicticos, supărător sau inoportun. Vădit îl pasiona aventura mea africană. Pentru el, care era de-acum omul unui oraş, al unui cartier, al unei mansarde, trăirile mele într-o lume la antipod de a sa păreau de neînchipuit. Ne plimbam de obicei seara târziu, cu orele, în jurul grădinii Luxembourg, uneori până pe la două noaptea. După ce va fi citit eseul meu de filozofie a istoriei, complicitatea noastră intelectuală va fi întărită de acelaşi pesimism profund asupra viitorului civilizației noastre. Voi avea chiar impresia de a-i fi adus un fel de „confirmare ştiințifică” a intuițiilor sale prin teoria mea despre progresiva retragere, într-o civilizație decadentă, a „elementelor centrale” şi ridicarea concomitentă a „elementelor periferice”. […] *Cioran îşi iubea țara cu patimă, dar era dezamăgit peste măsură de cusururile pe care le găsea la*

compatrioții săi. Niciodată n-a rupt legăturile cu țara şi cu trecutul său românesc. Niciodată n-a renegat sau ocultat originile sale, ca atâția alții (mă gândesc, de pildă, la talentatul actor Gérard Philippe, care n-a menționat niciodată în cursul strălucitei sale cariere că era fiul unui fost funcționar la ambasada română din Paris, Filip).

(Neagu Djuvara, *Amintiri din pribegie*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
   a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
   b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Motivează-ți răspunsul.
   c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre relația de prietenie dintre intelectuali? Susține, cu argumente, opinia pe care o enunți.

MODELE DE SUBIECTE PENTRU PROBA SCRISĂ

Testul nr. 1

R.A.

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citeşte, cu atenție, următorul fragment:

La vârsta de 16 ani, când pentru întâia oară ochii mei au căzut pe o carte bună, (era, mi se pare, Graziella*, de Lamartine) m-am simțit ruşinat, înjosit în propriii mei ochi. Imediat am rupt completamente „cu prostiile” şi numai într-un an am devorat tot ce-am găsit mai de seamă, original şi traduceri, iar mai târziu,* Biblioteca pentru toți *mi-a fost carte de căpătâi. Adaug aici, cu titlu de document, spre ştiința editorilor de cărți bune şi ieftine, dar urât editate, cum e în clipa de față cazul cu* Apărarea are cuvântul*, de Petru Bellu, că de câte ori mi-am putut plăti o carte în ediție frumoasă, am preferat-o celei prost tipărite. Cu înduioşare îmi amintesc că prima carte frumoasă, cu care am început să-mi fac şi eu o bibliotecuță a fost* Quo vadis*, care apăruse, cam în acelaşi timp, în ediție scumpă şi în* Biblioteca pentru toți. *La fel procedau, când aveau un ban, toți acei muncitori luminați, cunoscuți mie, de pe la începutul acestui secol. La fel trebuie să se procedeze şi astăzi: cartea urât editată nu se cumpără şi nu se păstrează, de către cititorul luminat, decât atunci când nu poate să facă altfel, căci orice lector bun este şi puțin bibliofil.*

Față cu această descoperire a literaturii adevărate, m-am întrebat, la acea epocă a vieții mele: de ce or fi existând idioatele romane în fascicole?Și de ce erau așa de rari cei care reușeau să se dezbare de ele,[…]*, trecând la artă și gândire?*

Mai târziu, am înțeles și am împărțit pe oameni în trei categorii:

1. *Omul care începe cu lecturi proaste, dar repede descoperă cartea bună și rămâne la ea.*
2. *Omul care își începe și își sfârșește viața cu romanul în fascicule. Din literele frumoase acesta n-ajunge niciodată să priceapă o iotă.*
3. *Omul care nu citește nimic. Acesta, se întâmplă uneori să ajungă doctor, inginer, mare financiar, avocat sau să devină muzicant cu faimă, pictor, sculptor,și totuși, în materie de delectare spirituală să rămână toată viața lui la jocul de table sau la tociu.**

Ei bine, numai pentru omul de categoria întâi merită să existe lumina tiparului. Ceilalți doi ar putea să rămână în beznă, fără ca vreo pagubă să se producă pe pământ.

(Panait Istrati, „Binefacerile cărții proaste: despre cititorul bun şi cititorul rău”, în *Facla*, 1068/24 aug. 1934, Biblioteca Națională a României, Colecții Speciale, Periodice vechi româneşti, cf. www.bibnat.ro)

* *tociu* = toci, numele unui joc de cărți

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *într-un an am devorat tot ce-am găsit mai de seamă*. **6 puncte**
2. Menționează care este prima carte frumoasă achiziționată de Panait Istrati. **6 puncte**
3. Precizează o calitate a cititorului bun, justificându-ți răspunsul cu o secvență relevantă din text. **6 puncte**
4. Explică reacția lui Panait Istrati după ce a citit prima carte considerată de el valoroasă. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30–50 de cuvinte, diferența dintre cititorul bun și cititorul rău, așa cum este ea prezentată în text. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă felul în care arată o carte poate influența receptarea ei*, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât şi la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea şi dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), aşezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, semnificația textului următor, evidențiind *relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice:*

Știu să întreb
Despre miei, despre flori.
Odată-ntr-o pădure
Am sărutat un izvor.

Știu ce uimită-i
Culoarea albastră.
Am o grădină
Și o fereastră.

Mai am și o carte
Foarte subțire
În care nu-ncape
Decât o iubire.

Pot să-mi iau locul
Lângă tine, pe stea?

— Da, spuse prințul,
Ești prietena mea.

(Nina Cassian, *Elogiul candorii*)

Notă: Pentru **conținut**, vei primi **6 puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj într-un roman aparținând lui G. Călinescu.*

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
– evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate;
– analiza a două componente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, incipit, final, tehnici narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.
Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).
Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).
În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

Din oficiu se acordă ***10 puncte***.
Toate subiectele sunt obligatorii. Timp de lucru 180 minute.

Testul nr. 2

R.A.

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citeşte, cu atenție, următorul fragment:

*Ultimul meu eseu din **Țară nouă** a stârnit ecou – a fost comentat favorabil la postul de radio București, în cadrul emisiunii culturale, poate și în presa din capitală: cine știa că autorul este licean? L-a citit cu interes și Lucian Blaga, curios să afle cine este autorul, și a aflat, desigur cu mirare, de la nepoata lui, profesoara mea de germană, că sunt elevul ei. Prin dânsa mi-a transmis, așadar, invitația să-l vizitez acasă. Pe Blaga îl zărisem din când în când pe stradă, asistasem la deschiderea cu mare pompă a cursului său, în aula ticsită de public a universității (străbătusem cu dificultate, înghesuindu-mă prin mulțime, la balconul aulei), dar, prea emoționat, n-am reținut mare lucru din cele rostite cu acest prilej de celebrul personaj: celebritatea lui Blaga era atunci totală. Regele îl primise personal în Academie, se scriau despre el cărți, teatrele îl jucau. Citisem și eu pe Vasile Băncilă și pe mai recentul Constantin Fântâneru, iar presa gemea de comentarii la adresa operei și personalității lui. Fără ca el să fie prezent (probabil încă nu-și părăsise postul de ministru plenipotențiar la Lisabona), am asistat și eu la spectacolul cu drama **Cruciada copiilor** pe scena Teatrului Maghiar, ca la un eveniment cultural de seamă în viața socială din capitala Transilvaniei, un an sau doi mai înainte. În adolescența și tinerețea mea, până la instaurarea regimului comunist care a degradat totul și a anulat respectabilitatea umană, scriitorii consacrați îmi impuneau venerație, creația lor mi se părea ruptă din cea divină, căreia îi datorăm cosmosul, cu ordinea și vârtejul lui germinal. Blaga mi se părea atât de departe, de inaccesibil, încât nu mi-ar fi trecut prin minte să încerc să-l cunosc personal: când aveam să-i fiu student, avea să fie altceva – îmi spuneam eu, care nutream gândul secret că totuși tata va ceda și voi urma, pe lângă drept, și filosofia, apropiindu-mă de sanctuar.*

(Ion Negoițescu, *Straja dragonilor. Memorii 1921-1941*)

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.
1. Indică sensul din text al secvenței *Ultimul meu eseu din **Țară nouă** a stârnit ecou.* **6 puncte**
2. Menționează evenimentul cultural important desfășurat în capitala Transilvaniei la care se face referire în text. **6 puncte**
3. Precizează motivul pentru care cursul ținut de Lucian Blaga nu are un impact deosebit asupra autorului textului, justificându-ți răspunsul cu o secvență din fragmentul dat. **6 puncte**
4. Explică circumstanțele în care semnatarul textului va fi invitat să-l viziteze pe Lucian Blaga. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30–50 de cuvinte, viziunea lui Ion Negoițescu asupra scriitorilor consacrați, raportându-te la textul citat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă întâlnirea cu un scriitor este sau nu definitorie pentru formarea personalității unui adolescent*, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:
– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea şi dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**
– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), aşezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**
În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, semnificația textului următor, evidențiind *două trăsături ale neomodernismului:*

Eram atât de atent,
încât se stingea-n cupole amiaza,
iar sunetele înghețau în jurul meu,
prefăcându-se-n stâlpi răsuciți.

Eram atât de atent,
încât plutirea ondulată-a mirosurilor
se prăbușea-n întuneric
și parcă niciodată n-aș fi-ncercat
frigul.

Deodată
m-am trezit atât de departe
și de străin
rătăcind înapoia chipului meu,
ca și cum mi-aș fi învelit simțurile
cu relieful fără de noimă al lunii.

Eram atât de atent,
încât
nu te-am recunoscut, și poate
că vii mereu,
în fiecare oră, în fiece secundă,
și treci prin așteptarea mea de-atunci
ca prin fantoma unui arc de triumf.

(Nichita Stănescu, *Sfârșit de anotimp*)

Notă: Pentru **conținut**, vei primi **6 puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).
În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj într-un roman interbelic.*
În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:
– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
– evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate;

– analiza a două componente de structură, de compoziţie şi de limbaj, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, incipit, final, tehnici narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.
Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).
Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).
În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

Din oficiu se acordă ***10 puncte***.
Toate subiectele sunt obligatorii. Timp de lucru 180 minute.

Testul nr. 3

R.A.

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citeşte, cu atenţie, următorul fragment:

De pe la treizeci de ani a început să-mi placă să îmbătrânesc.

Poate unde am rămas pe viață cu un exces de infantilism aproape-n toate cele. De la fascinația dulciurilor, pasiunea pentru jucării, suvenire, bibelouri, la ușurința cu care lăcrimez la emoțiile estetice și acuitatea senzorială cu care trăiesc fiecare contact, până la credulitatea-n exces, ispita fanfaronadei, alintările inofensive (dar nu mai puțin iritante pentru cei din jur) plus jalnica naivitate în judecarea semenilor – toate mă țin mai aproape de mintea copiilor decât de arcanele virilității dominatoare.

Oricare ar fi explicația, fapt e că mi-a plăcut mereu să mă laud cu nepăsarea în fața (trecerii) timpului. Nu-i credeam sinceri pe cei care, precum Cioran, își probozeau sistematic ziua de naștere, dat fiind că „fiecare sărbătoare de acest gen te apropie de moarte". Dimpotrivă, pe mine fiecare suflare-n lumânările tortului aniversar mă făcea să mă simt mai trainic, mai împlinit, mai sigur pe destin, surâzând ghiduș precum că „am mai păcălit un an moartea".*

Simțeam fiecare an ca pe un adaos necesar la căptușeala ființei. Și ca pe un spor de libertate, de vreme ce înaintarea în vârstă te îndepărtează de chingile și de formalitățile țărmului, subțiază și apoi rupe odgoanele care te mai țin legat de pământ și te conduce către alte zări, cu un aer tot mai puternic, amestec excitant de disciplină și de erezie, severitate și îngăduință, lenevеală și curaj până la inconștiență. Altfel spus, îți oferă simultan o energie „militară" dublată de o plăcută senzație de levitație morală.*

Ce mândru am fost când am împlinit zece ani și am învățat cuvântul deceniu! Când l-a pronunțat maică-mea („Astăzi, Dănuț, ai împlinit ***un deceniu****") m-am simțit ca vechii cavaleri înnobilați de spada regală. Mi-am supt burtica,mi-am îndreptat spinarea, ochii mi s-au aprins presimțind viitoare, mărețe fapte de arme, iar fiorii luptei mi-au dat sfântul imbold de a goli instantaneu două sau trei cutii de bomboane.*

Tot așa, la cincizeci de ani pândeam cu nesaț evenimentul negru sau auriu de la 52. De ce 52?Fiindcă, fără excepție, nu fusese carte citită până atunci unde să nu fi însemnat ceva la pagina 52. De bună seamă – îmi repetam de la o vreme – voi avea de furcă, într-un fel sau altul, cu anul respectiv.

(Dan C. Mihăilescu, *Plăceri vinovate și datorii împlinite*)

* *a probozi* (pop.) = a trata cu observații moralizatoare, a dojeni, a mustra;
* *odgon* = funie groasă.

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.
1. Indică sensul din text al secvenței *voi avea de furcă, într-un fel sau altul, cu anul respectiv.* **6 puncte**
2. Menționează două aspecte prin care semnatarul textului își justifică excesul de infantilism. **6 puncte**
3. Precizează *un avantaj/un beneficiu* al înaintării în vârstă, justificându-ți răspunsul cu o secvență din fragmentul dat. **6 puncte**
4. Explică reacția copilului la împlinirea vârstei de 10 ani. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30–50 de cuvinte, atitudinea în fața trecerii timpului, raportându-te la textul citat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă trecerea timpului poate reprezenta sau nu un motiv de bucurie*, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât şi la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**
În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:
– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea şi dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**
– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), aşezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**
În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, semnificația textului următor, evidențiind *două trăsături ale romantismului:*

Un luceafăr, un luceafăr înzestrat cu mii de raze
În viața-mi de-ntuneric a făcut ca să se vază.
Eu privind acea lumină ca din visuri mă deştept
Şi cu brațele-amândouă către dânsa mă îndrept.

Ca o zână din poveste ea e naltă şi uşoară,
E subțire şi gingaşă şi din ochi revarsă pară,
Iar la față e bălâie, părul galben cade creț,
Trandafiri pe față are şi cu zâmbetul isteț.

(Mihai Eminescu, *Un luceafăr*)

Notă: Pentru **conținut**, vei primi **6 puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).
În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *relația dintre două personaje într-un roman aparținând lui Liviu Rebreanu*.
În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:
– prezentarea statutului social, moral, psihologic etc. al celor două personaje;
– evidențierea evoluției relației dintre cele două personaje, prin referire la două episoade/secvențe relevante;
– analiza a două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru evoluția relației dintre personaje (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțele comunicării narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).
Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.
Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).
Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere –

1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).
În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

Din oficiu se acordă ***10 puncte***.
Toate subiectele sunt obligatorii. Timp de lucru 180 minute.

Testul nr. 4

R.A.

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citeşte, cu atenție, următorul fragment:

Am sentimentul că gândirea mea a ajuns la o oarecare stabilitate și că n-o să-mi fie, mai târziu, rușine de formele ei intime de manifestare, cum îmi e acum, de pildă, de toate scrisorile mele de dragoste către Nadia.*

Sunt și eu de acord cu G. Călinescu că a scrie un jurnal intim cu scopul de a-l da publicității e un nonsens. Publicarea unui jurnal e treaba posterității, scrierea lui e o necesitate intimă, dovedită de înseși mărturisirile făcute de el. Interminabilul Journal *al lui André Gide, publicat de el însuși în timpul vieții, este astăzi o operă ininteligibilă, în orice caz lipsită de revelații. Dimpotrivă, scrisorile lui Dostoievski rămân mereu zguduitoare și însoțesc opera sa pe dedesubt, luminând-o de aproape cu o lumină crudă.* Jurnalul *lui Kafka este, de asemenea, o operă intimă a cărei valoare e tot de natura revelațiilor; ceea ce are de învins un scriitor în existența lui nu poate fi găsit în operă, care exprimă doar victoria, înfrângerile fiind sublimate în creație. În jurnal apar adesea evenimente monotone și disproporționate ca interes și care nu pot fi pe deplin înțelese decât de cei implicați în ele, așa cum numai marinarii unui vas ar înțelege ceea ce este trecut în jurnalul de bord al navei de către comandant. Dacă nava se scufundă sau trece printr-o mare primejdie, toate acele amănunte de bord pot căpăta un sens adânc.*

(Marin Preda, *Jurnal intim*)

* *Nadia Strungaru* – prima iubire a lui Marin Preda

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.
1. Indică sensul din text al secvenței *scrisorile lui Dostoievski* […] *însoțesc opera sa pe dedesubt.* **6 puncte**
2. Menționează două opere de tip memorialistic la care se face referire în fragmentul dat. **6 puncte**
3. Precizează momentul considerat oportun pentru publicarea jurnalului unui autor, justificându-ți răspunsul cu o secvență din fragmentul dat. **6 puncte**
4. Explică sensul comparației folosite în finalul fragmentului citat. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30–50 de cuvinte, relația dintre jurnalul și opera unui scriitor, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă jurnalul intim al unui scriitor trebuie publicat sau nu în timpul vieții*, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât şi la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**
În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:
– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea şi dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**
– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), aşezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**
În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, semnificația textului următor, evidențiind *relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice:*

Unde eşti astăzi nu ştiu.
Vulturii treceau prin Dumnezeu deasupra noastră.
Alunec în amintire, e-aşa de mult de-atunci.
Pe culmile vechi unde soarele iese din pământ
privirile tale erau albastre şi-nalte de tot.
Zvon legendar se ridică din brazi.
Ochi atotînțelegător era iezerul sfânt.
În mine se mai vorbeşte şi astăzi despre tine.
Din gene, ape moarte mi se preling.
Ar trebui să tai iarba,
ar trebui să tai iarba pe unde-ai trecut.
Cu coasa tăgăduirii pe umăr
în cea din urmă tristețe mă-ncing.

(Lucian Blaga, *Amintire*)

Notă: Pentru **conținut**, vei primi **6 puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).
În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj într-un basm cult studiat.*
În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:
– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
– evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate;
– analiza a două componente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, incipit, final, tehnici narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.
Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).
Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).
În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

Din oficiu se acordă ***10 puncte***.
Toate subiectele sunt obligatorii. Timp de lucru 180 minute.

Testul nr. 5

R.A.

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citește cu atenție următorul fragment:

Cristian Pătrășconiu: Din unghiul dumneavoastră de vedere, diferă foarte mult cele două specii – literatura, filozofia? Diferă foarte mult ele pentru dumneavoastră?
Andrei Cornea*: Sigur că diferă. Sunt alte reguli, mai ales când faci exegeză, când scrii un comentariu filozofic – acolo ai niște exigențe stricte, academice, altminteri te descalifici. Ele, desigur, nu sunt valabile doar pentru filozofie – ci și pentru textul academic, în general. Ei, în momentul când faci literatură, proză, ești mult mai liber. Sunt „haine" mai ușoare. Totuși, și aici sunt reguli. Libertatea nu e chiar nelimitată, chiar dacă e foarte mare. Ai dreptul să inventezi tot ce vrei, să pui pe seama personajelor tale nenumărate lucruri, dar cu condiția ca toate acestea să spună ceva relevant cititorului. Până la urmă, ne întoarcem la distincția extraordinară a lui Aristotel, între „istorie" și „poezie" (și se referea, în special, la tragedie), din Poetica. Istoria se ocupă cu faptele reale, în schimb, tragedia este mai filozofică, fiindcă pentru ea este mai important nu ceea ce s-a întâmplat efectiv, ci ceea ce ar fi putut să se întâmple, în limitele plauzibilului și ale adevărului general omenesc. Asta-i regula de aur în literatură. Tot în literatură mai sunt și alte reguli – pe care le știu autorii, mai ales cei de romane polițiste, dar nu numai ei. Reguli care țin de tehnicile de menținere a interesului, a tensiunii, de cadența cu care îți desfășori intriga.*
Cristian Pătrășconiu: Întrebarea mea anterioară conținea o alta, ascunsă: alegând să faceți literatură, ați trădat filozofia? Sau „a trăda" e, aici, un verb mult prea dur?
Andrei Cornea*: Nu, n-am trădat-o, în sensul profund al termenului. Deși, este într-un fel o trădare – să alegi să nu răspunzi direct la anumite întrebări esențiale, să alegi o cale deturnată, cum este aceasta pe care ne-o pune la dispoziție literatura. Pe de altă parte, nu știu dacă e chiar o trădare – și invoc aici exemplul lui Platon, patronul acestor derogări și care a folosit mitul atunci când nu mai avea cum să explice prin dialectică. În al doilea rând, sunt alături în continuare de filozofie: traduc Platon, am tradus și comentat Epicur, Plotin, Aristotel. Sunt la post, n-am fugit departe de filozofie.*
Cristian Pătrășconiu: Unde apreciați că se aseamănă, în mod profund, cele două – literatura și filozofia?
Andrei Cornea*: Aș spune că exact în sensul invocat mai înainte, despre care vorbea Aristotel. În măsura în care literatura reușește să intre în domeniul universalului, posibilului, a ceea ce este fundamental omenesc, și nu contingent, pasager, contextual, ea e filozofică. Ca să fim mai limpezi: tema morții, cineva se sinucide. E, desigur ceva trist, dar o sinucidere poate să fie, în ordine generală, un fapt nu foarte semnificativ. Ei bine, când se sinucide Anna Karenina, lucrul acesta înseamnă ceva fundamental și iese din contingent. Evenimentele acestea trebuie văzute sub* specie aeterni*, cum se spune.*

(Cristian Pătrășconiu, *Cum se convertește filozofia în literatură*. Interviu cu Andrei Cornea)

A. Pornind de la textul citat, scrie răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:
1. Explică sensul structurii *literatura reușește să intre în domeniul universalului.* **6 puncte**
2. Menționează *regula* pe care trebuie să o respecte construcția personajelor în literatură, justificându-ți răspunsul cu o secvență din text. **6 puncte**
3. Precizează care este diferența dintre *istorie* și *tragedie*, potrivit viziunii lui Aristotel. **6 puncte**
4. Menționează două argumente prin care Andrei Cornea susține ideea că apropiindu-se de literatură, nu a trădat filosofia. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30–50 de cuvinte, asemănarea între literatură și filozofie, așa cum reiese din textul citat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă între filozofie și literatură există sau nu o relație de interdependență*, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**
În redactarea acestui text vei ține cont de următoarele repere:
– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și realizarea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

– utilizarea corectă a conectorilor în textul argumentativ și respectarea normelor limbii literare, așezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

Notă: ***În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.***

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, versurile de mai jos, evidențiind *două trăsături ale genului liric* identificate în text.

El nu e această lumină, nu poate.
El nu e un lucru în sine, ci toate.
El are-opintiri şi reacţii netoate.

Citiți-l încet. El e însuşi încetul.
Primiți-l discret. El e însuşi discretul.
El n-are a face nimic cu poetul.

Priviți-l de sus: e o simplă figură.
Rostiți-l mereu: e o lipsă în gură.
El n-are o altă ființă mai dură.

El nu e prezent. Însă poate să fie.
El nu-i de cules, ca o tulbure vie
de litere coapte. Siliți-l să fie.

(Ștefan Aug. Doinaș, *Poemul ca o somație a lecturii)*

Notă: Pentru **conţinut** vei primi **6 puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte (**utilizarea limbii literare – 1 punct, logica înlănțuirii ideilor – 1 punct, ortografie – 1 punct, punctuație – 1 punct**)**.
În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități ale unui roman studiat*, aparţinând lui G. Călinescu.
În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:
– evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea romanului studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
– comentarea a două scene relevante pentru tema romanului studiat;
– analiza a două elemente de structură, de compoziţie şi de limbaj, semnificative pentru romanul studiat (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, limbaj etc.).
Notă: Ordinea încadrării reperelor în eseu este la alegere.
Pentru **conţinutul** eseului vei primi ***18 puncte*** (câte *6 puncte* pentru fiecare dintre cele 3 repere/cerințe) şi ***12 puncte*** pentru redactare (existența părților componente – 1 punct, logica formulării ideilor – 1 punct, abilități de analiză și argumentare – 3 puncte, utilizarea limbii literare – 2 puncte, ortografie – 2 puncte, punctuație – 2 puncte, așezare în pagină, lizibilitate – 1 punct).
În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Din oficiu se acordă ***10 puncte***.
Toate subiectele sunt obligatorii. Timp de lucru 180 minute.

Testul nr. 6

R.A.

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citeşte, cu atenție, următorul fragment:

Maria-Monalisa Pleșea: Despre autorii care v-au marcat ați vorbit deseori: Kafka, Dostoievski, Ionescu, Beckett, Nichita Stănescu şi mulți alții. Ați avut însă şi prietenii literare puternice?
Matei Vișniec*: Da, pot spune că am avut un fel de cult pentru prieteniile literare. În fiecare moment al vieții, cineva a contat foarte mult pentru mine din acest punct de vedere. De fapt, sunt prietenii artistice şi culturale cu arie largă. Oamenii pe care îi căutam pentru a mă confesa sau pentru a le povesti angoasele mele în materie de creație erau şi ei, în general, spirite pasionate, de la care aveam ceva de învățat, pentru că mă făceau să descopăr alte lumi sau viziuni interesante. Am avut astfel de prieteni apropiați care erau pictori, actori, regizori, critici, profesori universitari… Cei mai mulți dintre ei au fost, ca şi mine, oameni obsedați de cuvânt.*[…]
Maria-Monalisa Pleșea: Printre colegii de liceu ați avut vreo prietenie literară? Cineva care să fi fost de vârsta dumneavoastră?
Matei Vișniec: *Da, o prietenie extrem de puternică m-a legat de colegul meu de atunci, Drăguşanu Valeriu. El a făcut ulterior regie de film şi a scris scenarii. La ora la care eram, însă, noi elevi de şcoală generală şi de liceu ne influențam reciproc, citeam aceleaşi poeme şi aceleaşi cărți, le comentam, ne arătam unul altuia poemele şi bucățile de proză. Valeriu era şi el o „personalitate", altfel spus foarte bun la toate: primul la toate obiectele, foarte bun sportiv, cânta la acordeon, scria poezie… Împreună am descoperit numeroase pagini esențiale şi numeroşi autori. Îmi amintesc, de exemplu, cât de mult ne-a marcat un film suprarealist al lui Alain Resnais, „Anul trecut la Marienbad", pe care l-am analizat împreună pe toate fețele ca să-i înțelegem etajele ascunse, semnificațiile şi enigmele.*
Maria-Monalisa Pleșea: Să trecem la perioada bucureşteană, care a început în 1976, odată cu plecarea dumneavoastră la Facultatea de Filozofie. Atunci ați devenit şi membru fondator al **Cenaclului de luni*.*** ***Cine sunt colegii de generație poetică, generația '80, care v-au fost cei mai apropiați?***
Matei Vișniec: *În primul rând, câțiva poeți cu care mă vedeam, zilnic chiar la facultatea mea, care avea pe atunci patru secții: filozofie, pedagogie, psihologie şi sociologie. Călin Vlasie, care era mai mare ca mine cu doi ani, urma cursurile secției de pedagogie, Elena Ștefoi era în acelaşi an cu mine, dar la psihologie. În plus, facultatea avea şi un cenaclu,* Carmides*, de la care eram nelipsiți. Au fost ani de mare febrilitate, credeam cu toții în forța cuvântului şi într-o anumită misiune generațională. Într-un fel sau altul, toți am devenit prieteni la* Cenaclul de Luni*, am petrecut ore şi ore cu Florin Iaru, cu Mircea Cărtărescu, cu Ioan Groşan, cu Traian T. Coşovei, cu Ion Stratan, cu Magda Cârneci, cu Mariana Marin, cu Ion Buduca, cu Radu G. Țeposu…*[…]

(Maria Monalisa Pleșea, „Interviu cu Matei Vişniec despre primele prietenii literare şi mentorii din perioada formării sale ca scriitor", în *Literatura de azi*, nr. din 22.05.2016)

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.
1. Indică sensul din text al secvenței *Cei mai mulți dintre ei au fost, ca şi mine, oameni obsedați de cuvânt.* **6 puncte**
2. Menționează numele cenaclului al cărui membru fondator a fost Matei Vișniec. **6 puncte**
3. Precizează două elemente ce definesc viziunea comună a celor care frecventau cenaclul Facultății de Filozofie, justificându-ți răspunsul cu o secvență din fragmentul dat. **6 puncte**
4. Explică în ce constă impactul puternic pe care l-a avut prietenia din liceu. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30–50 de cuvinte, viziunea lui Matei Vișniec cu privire la prieteniile literare. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă prieteniile influențează sau nu evoluția unui scriitor*, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât şi la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**
În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:
– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea şi dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), aşezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, semnificația textului următor, evidențiind *două trăsături ale simbolismului:*

Primăvară…
O pictură parfumată cu vibrări de violet.
În vitrine, versuri de un nou poet,
În oraș, suspină un vals de fanfară.

O lungă primăvară de visuri și păreri…

O lungă deşteptare zvonește împrejur,
E clar și numai soare.
La geamul unei fabrici o pală lucrătoare
Aruncă o privire în zarea de azur.

O nouă primăvară pe vechile dureri…

Apar din nou țăranii pe hăul de câmpie,
În infinit pământul se simte tresăltând:
Vor fi acum de toate cum este orișicând,
Dar iar rămâne totul o lungă teorie.

O, când va fi un cântec de alte primăveri?!…

(G. Bacovia, *Nervi de primăvară*)

Notă: Pentru **conținut**, vei primi **6 puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj într-un roman aparținând lui Liviu Rebreanu.*

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;

– evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate;

– analiza a două componente de structură, de compoziție şi de limbaj, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, incipit, final, tehnici narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

Din oficiu se acordă ***10 puncte***.
Toate subiectele sunt obligatorii. Timp de lucru 180 minute.

Testul nr. 7

R.A.

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citeşte, cu atenție, următorul fragment:

În Why Read the Classics?, *Italo Calvino propune câteva definiții pentru conceptul de „clasic". O operă literară clasică este, după cum susține scriitorul italian, o operă care, la fiecare recitire, trezește la fel de multă dorință pentru descoperire ca și la prima lectură și, în același timp, prima lectură a operei clasice oferă senzația de recitire a unei cărți pe care am mai citit-o înainte. Așadar, distincția dintre lectură și relectură nu este bine definită în cazul operelor literare clasice, primând ideea că nu există o lectură a acestui tip de texte, ci este vorba de o relectură.*

Un fenomen interesant care privește receptarea operelor literare clasice este măsura în care acestea sunt citite sau sunt cunoscute de către oameni fără ca aceștia să le fi citit. De exemplu, opere precum Romeo și Julieta, Iliada, Odiseea, Hamlet *și, desigur,* Don Quijote*, alături de multe altele, sunt cunoscute de un număr foarte mare de oameni, însă nu toți le-au și citit. Dacă aceștia ar fi întrebați dacă au auzit de oricare dintre aceste opere, cu siguranță răspunsul ar fi afirmativ, iar în cazul în care vor decide să și citească aceste opere, nu va fi vorba despre o lectură, ci despre o relectură, pentru că deja subiectul este cunoscut, iar determinarea de a citi este un fel de entuziasm asemănător plăcerii oferite de lectura în sine. În definitiv, câți oameni au citit* Biblia*? Și totuși, mulți pretind că o cunosc.*

Mario Vargas Llosa formulează, în Scrisori către un tânăr romancier*, o premisă pe care trebuie să o avem în vedere atunci când ne punem întrebări de tipul: „Care este tema operei X?". Scriitorul atrage atenția asupra faptului că o lectură superficială afectează înțelegerea operei și o limitează la o idee „de suprafață":Desigur, se poate spune că* Moby Dick *relatează istoria unui lup de mare obsedat de o balenă albă pe care o urmărește în toate mările de pe glob și că Don Quijote povestește aventurile și nenorocirile unui cavaler pe jumătate nebun, care încearcă să reproducă pe câmpiile din La Mancha minunatele fapte de arme ale eroilor ficțiunilor cavalerești. Dar cine dintre cei care au citit aceste romane ar mai recunoaște în descrierea temelor universurile infinit de bogate și de subtile pe care le-au creat Melville și Cervantes?*

(Georgeta Constantin, „Lumea lui Don Quijote. O poetică a cititorului (I)",
în *Observator cultural*, nr. 984/30.08.2019)

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *o operă care, la fiecare recitire, trezește la fel de multă dorință pentru descoperire ca și la prima lectură.* **6 puncte**
2. Menționează o trăsătură esențială a operei clasice, pe baza fragmentului dat. **6 puncte**
3. Precizează o consecință a lecturii superficiale, justificându-ți răspunsul cu o secvență din fragmentul dat. **6 puncte**
4. Explică de ce, pentru unii cititori, lectura unor opere clasice este, de fapt, o relectură. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30–50 de cuvinte, relația dintre lectură și relectură în cazul operelor clasice, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă recitirea unor opere clasice este sau nu necesară*, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât şi la experiența personală sau culturală.

20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea şi dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

–utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), aşezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, *perspectiva narativă* din fragmentul de mai jos:

În satul meu, oamenii cei vii au despărțit pentru o parte din cei morți un cimitir aparte. Gândul lor era destul de întemeiat, însă înainte de a le veni în minte această idee au uitat cu toții că fiecare dintre ei va muri, ceea ce ar fi fost foarte simplu de observat dacă oamenii nu ar avea obiceiul să se agațe de lucrurile complicate şi să treacă pe lângă cele simple fără să le vadă. Astfel, ideea lor cu cimitirul pentru proşti era destul de inteligentă, pentru a respecta şi după moarte un hotar bine stabilit pe care viața îl păzeşte cu sfințenie şi anume hotarul dintre inteligență şi prostie.

Iată-i deci, într-o bună zi pornind cu preotul şi cu primarul în frunte, înarmați cu hârlețe, sape, lopeți şi alte asemenea paşnice instrumente, către cimitirul din deal, care adăpostea laolaltă proşti şi deştepți, pe nebuni şi pe cuminți. Şi alături de locul acesta care reprezenta o concepție foarte simplistă şi comunitară despre viața de dincolo, au îngrădit un spațiu îngust, destinat morților care se arătaseră în viață puțini la minte, ori numai scrântiți, ori poate numai socotiți aşa de cei care se bucurau de lumina deşteptăciunii.

(Vintilă Horea, *Cimitirul pentru proşti*)

Notă: Pentru **conținut**, vei primi **6 puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități ale unui text poetic studiat*, aparținând lui G. Bacovia.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– evidențierea a două trăsături care permit încadrarea textului poetic studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;

– comentarea a două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului poetic studiat;

– analiza a două elemente de compoziție şi de limbaj, semnificative pentru textul poetic ales (de exemplu: titlu, incipit, relații de opoziție și de simetrie, motive poetice, figuri semantice, elemente de prozodie etc.).

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză şi de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

Testul nr. 8

R.A.

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citeşte, cu atenție, următorul fragment:

Succesul public al Rinocerilor *la New York mă bucură, mă surprinde şi mă întristează puțin, în acelaşi timp. Am asistat numai la o repetiție, aproape completă, înaintea celei generale, a piesei mele. Trebuie să spun că am fost total derutat. Cred că am înțeles că, dintr-un personaj dur, feroce, neliniştitor, se făcuse un personaj comic, un slab rinocer: Jean, prietenul lui Bérenger. Mi s-a părut, de asemenea, că regia făcuse dintr-un personaj nehotărât, erou fără voia lui, alergic la epidemia rinocerească, adică din Bérenger, un fel de intelectual lucid, dur, un fel de nesupus sau de revoluționar ştiind bine ce făcea (ştiind, poate, dar nevrând să ne explice motivele atitudinii sale). Am văzut, de asemenea, pe platou, meciuri de box care nu există în text şi pe care regizorul le introdusese, nu ştiu de ce. M-am aflat adesea în conflict cu regizorii mei: fie că ei nu îndrăznesc destul şi diminuează semnificația textelor, nemergând până la capătul imperativelor scenice; fie că „îmbogățesc" textul îngreunându-1 cu bijuterii false, tinichele fără valoare, întrucât sunt inutile. Eu nu fac literatură. Fac un lucru cu totul diferit; fac teatru. Vreau să spun că textul meu nu e numai un dialog, ci este şi „indicații scenice". Aceste indicații scenice se cuvin respectate tot atât cât textul, ele sunt necesare, sunt şi suficiente. Dacă n-am indicat faptul că Bérenger şi Jean trebuie să se bată pe platou şi să-şi sucească unul altuia nasul, e pentru că n-am vrut să se facă aşa ceva. Am citit comentarii critice americane ale piesei şi am văzut că toată lumea era de acord spunând că piesa e amuzantă. Însă ea nu-i amuzantă; cu toate că e o farsă, ea e mai curând o tragedie.*

(Eugène Ionesco, *Note și contranote*)

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței [regizorii] *„îmbogățesc" textul îngreunându-1 cu bijuterii false, tinichele fără valoare.* **6 puncte**
2. Menționează ce atitudine are autorul care asistă la repetițiile pentru punerea în scenă a piesei sale, *Rinocerii*. **6 puncte**
3. Precizează care sunt reproșurile pe care dramaturgul le face regizorilor care pun în scenă piesele sale, justificându-ți răspunsul cu o secvență din fragmentul dat. **6 puncte**
4. Explică de ce autorul apreciază că textul său nu e amuzant, fiind, mai degrabă, o tragedie. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30–50 de cuvinte, semnificația următoarei secvențe: *Eu nu fac literatură. Fac un lucru cu totul diferit; fac teatru.* **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă regizorul trebuie să respecte cu fidelitate sau nu indicațiile scenice date de autor*, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât şi la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:
– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea şi dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**
– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), aşezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, *perspectiva narativă* din fragmentul de mai jos:

Fericirea a fost mare când mi s-a dat prilejul să plec la Paris! Scopul copilăriei mele se realiza. Aveam să străbat în fine eu însumi toate ungherele prin care mă orientam cu ușurință cu mintea și unde plasasem numai cu

imaginația sute de romane a căror acțiune se petrecea acolo. Palpitând de bucurie, studiam, alături de Irina, ghidurile, hărțile, cărțile explicative. O purtam cu mine prin magazine, pe la legații, pe la birouri de bilete de tren, perorându-mi toate planurile.

Ziua plecării sosi, și mă conduse la gară. Trenul mai avea 20 de minute până la plecare, mă instalasem bine și acum nu știam ce să-i vorbesc.

(Poate pentru că mă obseda ideea că despărțirile trebuiesc întovărășite de suspine și de vorbe.) Și am schițat o teorie: „Întotdeauna înainte de a te despărți de cineva drag nu te pricepi să-i vorbești, tocmai pentru că ai prea multe de spus". Îmi scuzam astfel uscăciunea din momentul acela? Sau era un mijloc să mă liniștesc, văzând-o indiferentă?

(Anton Holban, *O moarte care nu dovedește nimic*)

Notă: Pentru **conținut**, vei primi **6 puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).
În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități ale unui text poetic studiat aparținând simbolismului*.
În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:
– evidențierea a două trăsături care permit încadrarea textului poetic studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
– comentarea a două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului poetic studiat;
– analiza a două elemente de compoziţie şi de limbaj, semnificative pentru textul poetic ales (de exemplu: titlu, incipit, relații de opoziție și de simetrie, motive poetice, figuri semantice, elemente de prozodie etc.).

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.
Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).
Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).
În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

Din oficiu se acordă ***10 puncte***.
Toate subiectele sunt obligatorii. Timp de lucru 180 minute.

Testul nr. 9

R.A.

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citeşte, cu atenție, următorul fragment:

*La doar câtiva ani după apariția, în 1994, a ultimului volum din ediția completă Eminescu, Petru Creția scrie **Testamentul unui eminescolog**. Lucrase încă din anii '70 la alcătuirea ultimelor volume de **Opere**, avea o experiență considerabilă în ceea ce privește editarea de text eminescian. Și cine, aflat în situația lui, n-ar fi simțit nevoia imperioasă de a transmite această experiență? Însă momentul era neprielnic. Privind în jur, Creția constată că vechii cărturari au dispărut, alții mai tineri nu au apărut încă. Eminescologia se află într-un impas: părăsită de*

COMENZI – CARTEA PRIN POȘTĂ
Adresa: IAȘI, Bd Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 2 - 700124
Telefon: 0763 082 213
E-mail: comenzi@ecredu.ro

Tipărit în România